GROBI KURIKUL

(ŠOLSKO LETO 2026/2027)

Predmet:

UMETNOST

Program:

MEDIJSKI TEHNIK

Letnik: 1.

(Število ur: 68, tedensko število ur: 2)

Učitelj: Stevan Čukalac

PREDVIDENI SKLOPI

SKLOP	Tema/vsebinski sklop	Št. ur	Učni cilji	Možni primeri dejavnosti	Odnosni cilji, vezani na tematski sklop
UMETNOSTNA ZGODOVINA	Uvod v umetnostno zgodovino: Vstopimo v svet umetnosti	**4**	Dijaki nadgrajujejo osnovno umetnostnozgodovinsko terminologijo, spoznavajo umetnostne zvrsti, analizirajo umetnine z vsebinskega in oblikovnega vidika ter prepoznavajo pomen umetnosti za medijsko področje.	Analiza umetnin, primerjava likovnih in medijskih sporočil, interpretacija fotografij, plakatov in digitalnih podob.	Razvijajo zanimanje za umetnost, sposobnost opazovanja, kritično mišljenje in razumevanje umetnosti kot dela vizualne kulture.
	Kulturna dediščina in odnos do umetniškega dela	**3**	Razumejo pojem kulturne dediščine, prepoznajo njen pomen za lokalno identiteto in razvoj skupnosti ter razmišljajo o njenem trajnostnem ohranjanju.	Raziskava kulturne dediščine Maribora, analiza spletnih virov, obisk muzeja ali galerije, priprava poročila.	Razvijajo odgovornost do kulturne dediščine ter pozitiven odnos do lokalnega in nacionalnega kulturnega prostora.
	Področja likovne umetnosti in temeljne stvaritve	**15**	Spoznajo slikarstvo, kiparstvo, arhitekturo, oblikovanje, fotografijo in intermedijsko umetnost ter jih povezujejo z medijskim področjem.	Analiza fotografskih opusov, predstavitve umetnikov, analiza oblikovanja vizualnih komunikacij, raziskovanje fotografije kot umetniškega medija.	Razvijajo estetski čut, spoštovanje umetniške ustvarjalnosti in sposobnost povezovanja umetnosti z medijsko prakso.

	Sodobna umetnost in vizualna kultura	**12**	Razumejo pomen podob v sodobni družbi, analizirajo medijska in vizualna sporočila, spoznajo vpliv fotografije, družbenih omrežij, oglaševanja in umetne inteligence.	Analiza reklam, memov, objav na družbenih omrežjih, primeri AI-generiranih podob, obisk razstave sodobne umetnosti.	Razvijajo kritično presojo podob, digitalno odgovornost in zavest o vplivu medijev na oblikovanje stališč.
LIKOVNO SNOVANJE	Likovni jezik	**10**	Nadgrajujejo znanje likovnih prvin, likovnih spremenljivk, kompozicije, prostorskih odnosov in barvnih zakonitosti.	Risarske in fotografske kompozicijske vaje, analiza vizualnih sporočil, povezovanje likovnega jezika z medijskim oblikovanjem.	Razvijajo občutljivost za likovno kakovost in izvirnost.
	Likovne tehnike	**12**	Raziskujejo tradicionalne in sodobne likovne tehnike ter jih povezujejo z digitalnimi mediji.	Risanje, kolaž, digitalna ilustracija, računalniška obdelava podob, eksperimentalni pristopi.	Razvijajo ustvarjalnost, samostojnost ter kritično izbiro ustreznih tehnik glede na nalogo.
	Likovne vsebine v prostoru in času	**12**	Oblikujejo zahtevnejše likovne izdelke in jih povezujejo s kulturnimi, družbenimi in medijskimi vsebinami.	Fotografski projekt, oblikovanje vizualne identitete, avtorski plakat, razstavni projekt, medpredmetni projekti.	Razvijajo ustvarjalno izražanje, sodelovalnost ter povezovanje strokovnega in umetniškega področja.

Literatura:

IZBOR UMETNOSTNOZGODOVINSKE LITERATURE ZA UČITELJE

a) Splošni pregledi

ENCIKLOPEDIJA Slovenije. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987 (ustrezna gesla o slogih, umetninah, umetnikih in vsebinah) itd.
MENAŠE, Luc: Evropski umetnostnozgodovinski leksikon. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1971.
CANKAR, Izidor: Uvod v umevanje likovne umetnosti: Sistematika stila. 1. izd. Ljubljana: Slovenska matica, 1929.
CANKAR, Izidor: Zgodovina likovne umetnosti v Zahodni Evrop I-III. 1. izd. Ljubljana: Slovenska matica, 1930.
GOMBRICH, Ernst: The Story of Art. 1. ed. London: Phaidon Press Limited, 1950.
JANSON, Horst: History of Art. 1. ed. New York: Harry N. Abrams, 1969.
v.a.: UMETNOST v slikah (zbirka 18 slogovno zaokroženih predstavitev). Ljubljana: DZS; 1969.
SEMENZATO, Camillo (in GOLOB Nataša): Svet umetnosti. 1. izd. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1979.
HONOUR, Hugh – FLEMING, John: A World History of Art, London: Laurence Kong Publishing 1984
HOLLINGSWORTH, Mary: Umetnost v zgodovini človeštva. Ljubljana: DZS, 1993.
v.a.: ZGODOVINA slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti. Ljubljana: Modrijan, 1998.
v.a.: VRHUNCI likovne umetnosti. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1994.
GOLOB, Nataša : Učbenik za umetnostno zgodovino v gimnazijskem izobraževanju, srednje tehniškem oz. strokovnem izobraževanju in poklicno tehniškem izobraževanju, Ljubljana: DZS 2003.
SPROCCATI, Sandro: Vodnik po slikarstvu, Ljubljana: Mladinska knjiga, 1991.
BUTINA, Milan: Slikarsko mišljenje. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1995.
KOCH, Wilfried: Umetnost stavbarstva. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999.
v.a.: UMETNOST: svetovna zgodovina. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2000.
LYNTON, Norbert: Zgodba moderne umetnosti. Ljubljana: Cankarjeva založba, 1994.
UMETNOSTNE MONOGRAFIJE RAZLIČNIH UMETNIKOV (zbirka). Ljubljana: Mladinska knjiga, 1995 itd.
SLIKARJI: zbirka žepnih monografij. Ljubljana: DAG Grafika, 1998.
BADURINA, Andjelko: Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog krščanstva. Zagreb: Sveučilišna naklada Lieber, Krščanska sadašnjost, 1975.
GOLOB, Nataša: Kaj nam govorijo umetnine, Učbenik za umetnostno zgodovino – obvezni izbirni predmet v devetletnem izobraževanju, Ljubljana: Modrijan 2005.
v.a.: ANTIKA. Leksikon, Ljubljana, Cankarjeva založba 1998.

COTTERELL, Arthur: Miti in legende: ilustrirana enciklopedija. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998.
SCHMIDT, Joel: Slovar grške in rimske mitologije. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1995.
GERM, Tine: Podobe antičnih bogov v likovni umetnosti od antike do izteka baroka, Ljubljana: DZS, 2001

b) Slovenska umetnost

ARS SLOVENIAE: zbirka (npr.: Marijan Zadnikar: Romanska umetnost, Emilijan Cevc: Gotsko kiparstvo, Ivan Komelj: Gotska arhitektura, France Stele: Gotksi slikarstvo, Sergej Vrišer: Baročno kiparstvo, Nace Šumi: Baročna arhitektura). Ljubljana: Mladinska knjiga, 1967 itd.
UMETNOST NA SLOVENSKEM (uredila N. Golob), Ljubljana: Mladinska knjiga 1998.
SLIKARSTVO in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik. Ljubljana: Narodna galerija, 1998.
ZABEL, Igor et al.: Izbrana dela slovenskih avtorjev iz zbirk Moderne galerije. Ljubljana: Moderna galerija, 1995.
ZABEL, Igor: Izbrana dela slovenskih avtorjev iz zbirk Moderne galerije 1950 - 2000, Ljubljana: Moderna galerija 2002.
ŠUMI, Nace: Slovenija – umetnostni vodnik. Ljubljana: Marketing 013 ZTP, 1990.
GOTIKA v Sloveniji (urednik Höfler J.). Ljubljana: Narodna galerija, 1995.
KULTURNI IN NARAVNI SPOMENIKI SLOVENIJE: zbirka vodnikov po različnih krajih, spomenikih in zbirkah. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, 1965 itd.
PO POTEH SLOVENSKE KULTURNE DEDIŠČINE: zbirka tematskih zvezkov, Ljubljana, Uprava Republike Slovenije za kulturno dediščino, 1996. (npr.: ŠUMI, Nace: Po poti baročnih spomenikov Slovenije, 1992; Kulturna dediščina meniških redov, 1996, PIRKOVIČ, Jelka: Secesijska arhitektura v Sloveniji, 1997 itd.)

IZBOR VIROV IN LITERATURE ZA LIKOVNO SNOVANJE ZA UČITELJE

Specialna strokovna literatura in viri: Butina, Milan, Slikarsko mišljenje, CZ, Ljubljana, 1996. Butina, Milan, Prvine likovne prakse, Debora, Ljubljana, 1997. Butina, Milan, Uvod v likovno oblikovanje, Debora, Ljubljana, 1997. Butina, Milan, O slikarstvu, Debora, Ljubljana,1997. Butina, Milan, Mala likovna teorija, Debora, Ljubljana, 1999. Chevalier, Jean in Gheerbrant, Alain, Slovar simbolov, miti, sanje, liki, običaji, barve in števila, Ljubljana, 1993. Didek, Zoran, Raziskovanje oblikotvornosti, DDU Univerzum, Ljubljana, 1982. Germ, Tine, Podobe antičnih bogov v likovni umetnosti od antike do izteka baroka, DZS, Ljubljana, 2001. Germ, Tine, Simbolika števil, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2003. Germ, Tine, Simbolika cvetja, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2003. Golob, Nataša in Frelih Tone, Podobe Preteklosti, Orion film d.o.o., VHS, Ljubljana, 1997. Golob, Nataša, Umetnostna zgodovina, DZS, Ljubljana, 2003. Hollingsworth, M., Umetnost v zgodovini človeštva, Ljubljana, 1993. Katalog razstave likovnih del dijakinj in dijakov slovenskih gimnazij, srednjih in poklicnih šol, Zavod RS za šolstvo, Ljubljana, 2000. Karlavaris, Bogomil, Metodika likovnog vaspitanja (III. deo), likovno vaspitanje učenika u školama drugog stupnja, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1978. Likovna vzgoja v srednjih šolah, zbornik prispevkov s posveta v Cankarjevem domu, Ljubljana, 22. maj 1996, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 1996. Muhovič, Jože, Vstop v likovno logiko I, II, ALU, Ljubljana, 1986. Republiška predmetna komisija za likovno teorijo: Predmetni izpitni katalogi za maturo. Likovna teorija, Republiški izpitni center, Ljubljana, 1993–2007. Revija Likovna vzgoja, Debora, Ljubljana

1997 - še vedno izhaja. Revija Likovne besede, zbirka, Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov, Ljubljana. Sproccati, S., Vodnik po slikarstvu, Ljubljana, 1994. Šuštaršič N., Butina M. in drugi, Likovna teorija – učbenik za umetniške gimnazije likovne smeri od 1. do 4. letnika. Debora, Ljubljana, 2004. Tacol, Tacol, Učbeniki za 5., 6. ,7., 8. in 9. razred, Likovno izražanje, Debora, Ljubljana, 1995–2006. Tacol, Tonka, Likovno izražanje – didaktična izhodišča za problemski pouk likovne vzgoje v devetletni osnovni šoli, Debora, Ljubljana, 2003. Tacol, Tonka, Didaktični pristop k načrtovanju likovnih nalog, Debora, Ljubljana, 1999. Tavčar, Lidija, Nevidne strani vidne umetnosti, Ljubljana, 1991. Umetnost svetovne zgodovine, DZS, Ljubljana, 2000. Umetnost slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana, 1998. Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998

Didaktične strategije

– frontalno, individualno delo

– sodelovalno učenje

– učenje z odkrivanjem

– delo z besedilom

– vrednotenje in samovrednotenje

Čas

68 ur

Medpredmetne povezave

• slovenščina: izražanje pri zagovoru dijakovih del, iskanje podobnosti in razlik med likovnim in verbalnim jezikom;

- tuji jeziki: prevajanje temeljnih strokovnih izrazov, primerjava jezikovne in likovne slovnice in skladnje;
- matematika: številska razmerja pri proporcu, simetrija v umetnosti in matematiki; umetnost kot nosilka simbolnega pomena števil; geometrija (geometrijska telesa v evklidičnem prostoru – geometrijske osnove likovnega komponiranja), osnove opisne geometrije, perspektiva, zlati rez;
- naravoslovje: zgradba in značilnosti likovnih materialov, zgradba teles, fiziološke osnove zaznavanja prostora; biologija (človek, rastline, živali), kemija (sestava in značilnosti likovnih materialov), fiziološke osnove zaznavanja prostora (vid); fizika (optika, relativnostna teorija, prostor – čas); fizikalne in kemijske osnove likovnih tehnik;
- računalništvo: digitalna umetnost, spletna umetnost, digitalni video in fotografija, animacija, dizajn – oblikovanje vseh vrst, orodja za tridimenzionalno predstavljanje predmeta (modeliranje);

Individualizacija in diferenciacija

Diferencirane oblike (skupinsko, individualno, v dvojicah); **diferencirana/individualizirana obravnava** učne snovi glede na recepcijske zmožnosti dijakov in druge posebnosti tako v fazi organizacije in izvedbe pouka kot tudi pri preverjanju in ocenjevanju znanja.

Individualne prilagoditve

Individualne prilagoditve po IP-ju za posameznega učenca/učenko (redukcija vaj, pomoč pri tvorjenju besedil …).

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Učitelj sproti preverja in ocenjuje rezultate z upoštevanjem pričakovanih ciljev v skladu s katalogom znanja oz. učnim načrtom
ter upoštevanjem Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah.

Obvezna oblika preverjanja in ocenjevanja znanja je pisna (v mesecu decembru), referat in 3-4 ocene za izdelek.

Tako pri preverjanju kot pri ocenjevanju bodo upoštevani znanje, razumevanje in uporabnost znanja, sposobnost za analizo, sintezo in vrednotenje.